

erasmus
1987 - 2007

A bolognai folyamat hatása a hallgatókra:

**tanulás, mobilitás,
munkavállalás
esélyegyenlőség**

**Bokodi Szabolcs
Tempus Közalapítvány**

**Budapesti Corvinus Egyetem
2008. szeptember 29.**

Vagy fordítva?

Hallgatók hatása a bolognai folyamatra:

**tanulás, mobilitás, munkavállalás
esélyegyenlőség**

Szóval?

- Az európai folyamatban néhány különösen fontos lépés történt a közelmúltban. Ezek fontosak, de nem szabad elfeledni, hogy Európa nem csak az euróról és a gazdaságról szól: Európa a tudásról is szól
- Mostanában, túl sok hallgató végez anélkül, hogy a nemzeti határokat átlépve élvezné a külföldi tanulás előnyeit

???

Párizs, Sorbonne, 1998 május 25.

Franciaország, Németország, Olaszország és Egyesült Királyság

Közös nyilatkozat az európai felsőoktatási rendszer architektúrájának harmonizálásról

Bologna - London 2007 március

Mobilitás

2.2. Az oktatók, a hallgatók és a diplomások mobilitása a bolognai folyamat egyik központi eleme, amely

- megteremti a fejlődés lehetőségét az egyén számára,
- fejleszti az egyének és az intézmények közötti nemzetközi együttműködést,
- javítja a felsőoktatás és a kutatás minőségét és a
- felsőoktatás európai dimenziójának egyik lényege.

Mi a jogi alapja az oktatás és a szakképzéssel kapcsolatos uniós tevékenységnek?

Szerződés az Európai Unióról

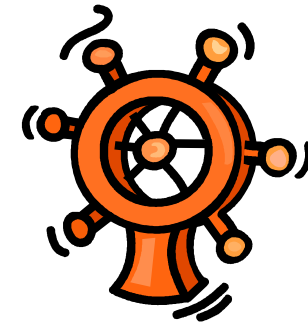
149 cikk

... a tagállamok közötti együttműködés ösztönzésével és szükség esetén tevékenységük támogatásával és kiegészítésével hozzájárul a minőségi **oktatás** fejlesztéséhez...

150 cikk

...olyan **szakképzési politikát** folytat, amely támogatja és kiegészíti az államok ezirányú tevékenységét...

A felelősség az oktatási és szakképzési rendszerért a tagállamokat illeti...

...az Európai Bizottságnak támogató és elősegítő, ösztönző szerepe van

Ma a mindent lefedő politikai cél: a lisszaboni stratégia

**2005-ös újratekintés:
Az EU-nak egy fejlett, tudásalapú, szociálisan
összetartó társadalommá kell válnia, amely
tartósan és erősen növekszik,
több és jobb minőségű munkahelyeket biztosítva.**

Áruk, szolgáltatások szabad mozgása

Közös pénz

Munkaerőpiac

Erasmus – általános célkitűzések

- az európai felsőoktatási térség megvalósításának támogatása;
- a felsőoktatásnak és a felsőfokú és egyéb felsőszintű szakképzésnek az innováció folyamatához való hozzájárulása, megerősítése

Erasmus – operatív célkitűzések

Mennyiségében és minőségében növelni

- a hallgatói és oktatói mobilitást
- a nemzetközi projektek számát
- a felsőoktatási intézmények és a vállalkozások közötti együttműködést

**3 millió
hallgató
2012-ig**

Múlt és jövő

LEONARDO

Egész életen át
tartó tanulás
program - LLP
2007-2013

Erasmus

SOCRATES

1996-2000; 2000-2006

JEAN
MONNET

Az LLL program

Comenius
Közoktatás

Erasmus
Felsőoktatás és
felsőfokú szakképzés

Leonardo da
Vinci
Szakképzés

Grundtvig
Felnőttoktatás

Horizontális program

4 elem – Szakmapolitika; Nyelvtanulás; IKT; Valorizáció

Jean Monnet program

Jean Monnet Akció; Európai Intézmények;
Európai Szövetségek

ISO 9001

Honnan jövünk és hová megyünk?

1957 - Római Szerződés

1976 - 1980 – Oktatási Tanács nem találkozik

1980 - 1983 - 1000 hallgató 130 oktató

1986 - 1989 - COMETT - 4 000 hallgató 45 Mio ECU

1987 - Erasmus – 3244 hallgató

1987 - 1989 - Erasmus - 30000 hallgató 85 Mio ECU

1997 - Magyarország csatlakozik – 856 hallgató

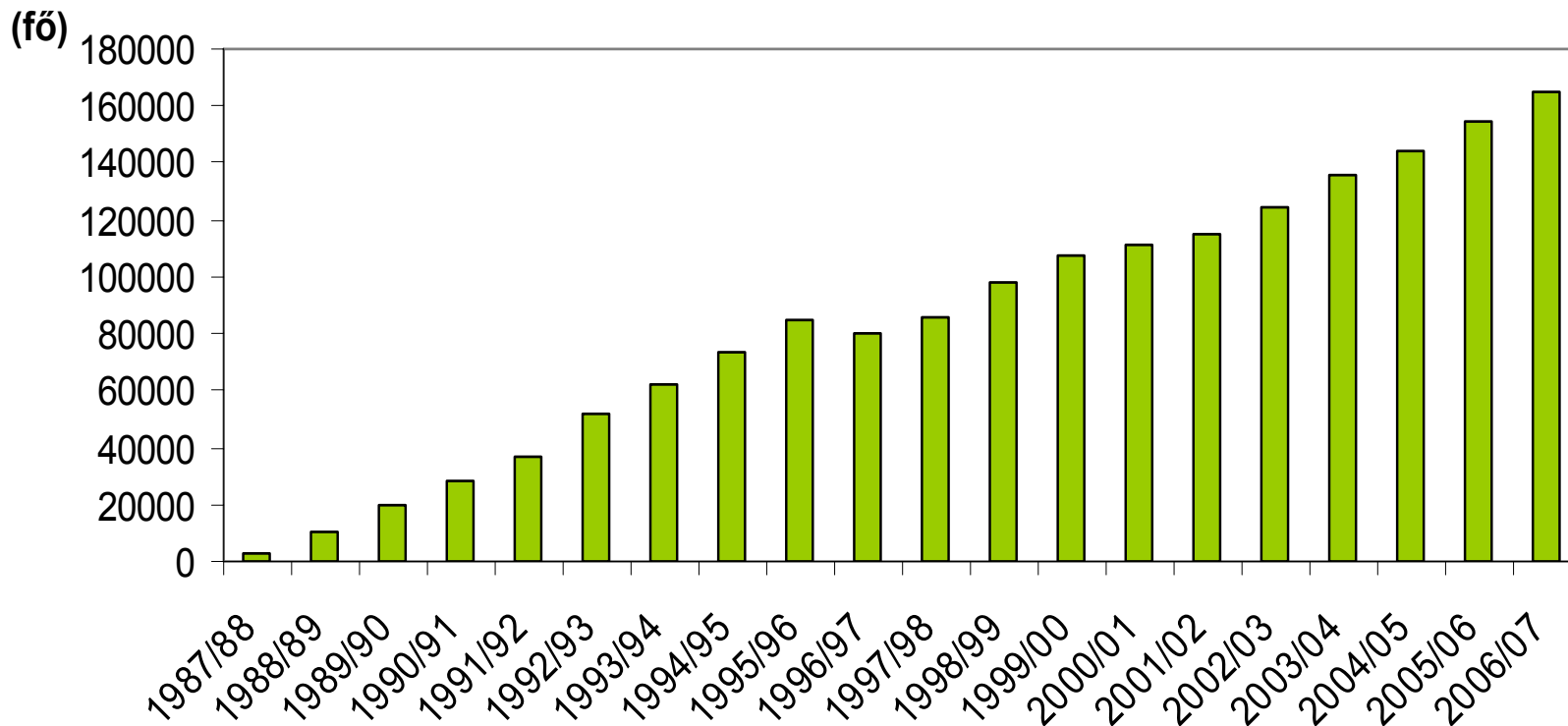
1987 - 2007 - 1,7 Mio Erasmus hallgató

2007 - 2013 - LLP 31 ország – 7 Mrd Euro

2006: 200 000 hallg. 30 000 okt.

2037 - ???

Erasmus hallgatók száma Európában 1987/88 és 2006/07 között

Hol tartunk ma? Európa

- Európában ~ 1,1-1,3 millió külföldi hallgató
- ~ 650 000 Európán kívülről és ~ 470 000 Európán belül
- Erasmus: 1987: 3244 hallgató ➔ 2004: 144 000
- Európában a szervezett mobilitás aránya ~ 15%
- Az Erasmus páratlan program:
 - ~ 1/10-e a teljes európai mobilitásnak
 - ~ 1/4-e az Európán belüli mobilitásnak!
- 1987-2005 között 1,7 millió Erasmus hallgató
- 2007-2012 között 1,3 millió a cél! 3 millió

Hová kellene eljutni 2012-ig?

Ország	Hallgatói létszám (2000/2001)	Hallgatói létszám % 00/01	Kiutazók 2002/2003	Kiutazó hallgatói mobilitás % 02/03	Célkitűzés 2012/13	Különbség
Ausztria	264 226	1,46	3325	3%	5 475	2 150
Belgium	357 853	1,98	4620	4%	7 425	2 805
Cseh Köztársaság	259 971	1,44	3002	2%	5 400	2 398
Finnország	279 623	1,55	3402	3%	5 813	2 411
Görögország	478 205	2,65	2115	2%	9 938	7 823
Magyarország	330 247	1,83	1830	1%	6 863	5 033
Hollandia	504 021	2,79	4241	3%	10 463	6 222
Lengyelország	1 774 975	9,83	5419	4%	36 863	31 444
Portugália	387 654	2,15	3172	3%	8 063	4 891
Románia	382 478	2,12	2701	2%	7 950	5 249
Svédország	358 008	1,98	2656	2%	7 425	4 769

Néhány érdekes jellemző

- Masszív tömegmobilitás
- Közvetve 20 millió embert érint
- Erasmus hallgatók 80% első a családban
- 63% esetében a család jövedelme átlagos
- 75% családi támogatás nélkül nem menne
- Nyitottabb, ambíciózus, felkészült munkaerő

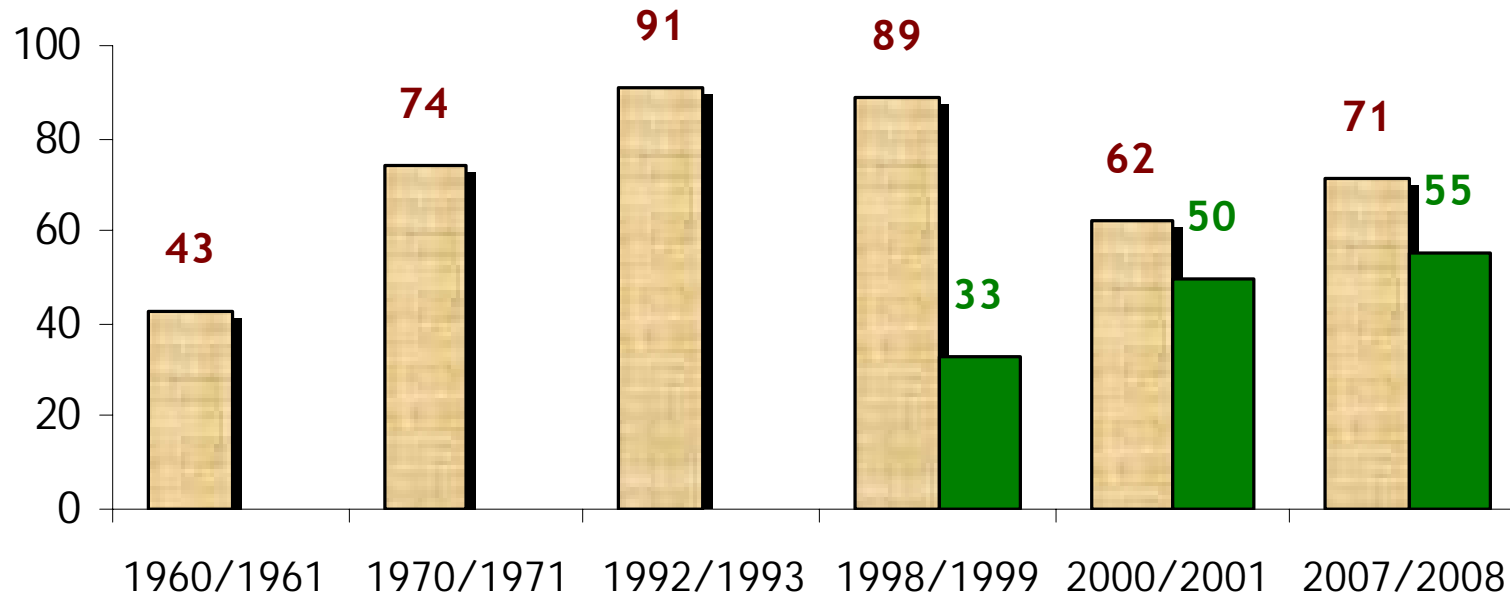
**TIME magazin 2007: a 20
legjelentősebb EU vívmány egyike**

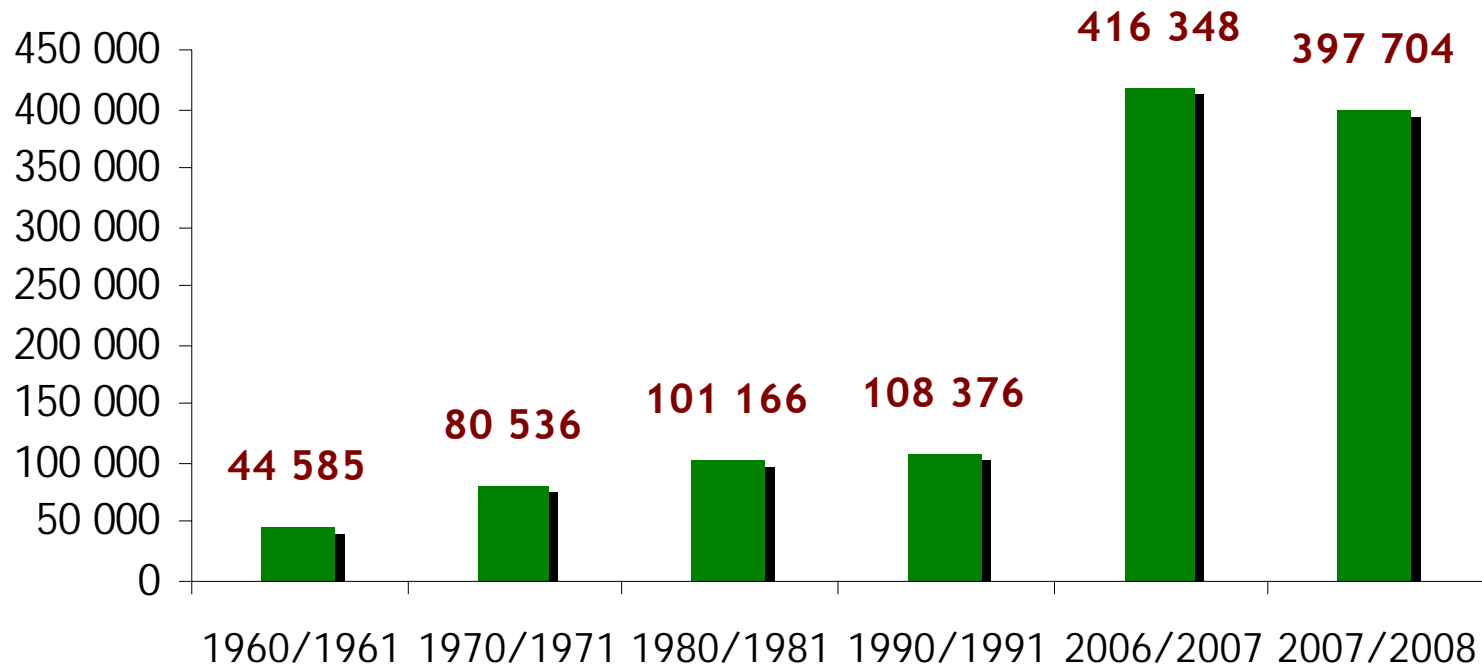
Erasmus program indulása 1998

- Tempus (ból kifelé) és kétoldalú együttműködések
- Kis létszámú mobilitási programok:
 - DAAD, British Council, Humboldt, Francia Intézet, Fulbright stb.
- Ad-hoc lépések: mennyiségi szempont
- Nemzetköziesedés = Európaizálódás
- Tempus után a második mobilitási sokk...

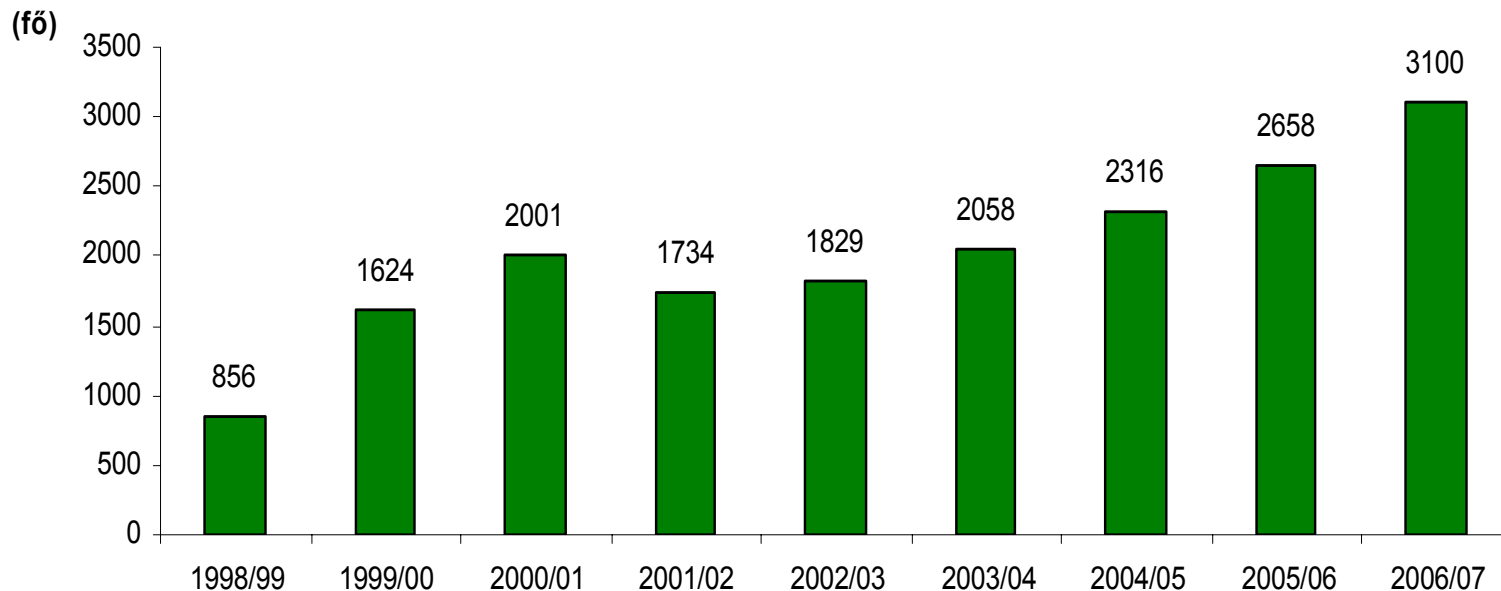
Felsőoktatási intézmények száma

Hallgatói létszám

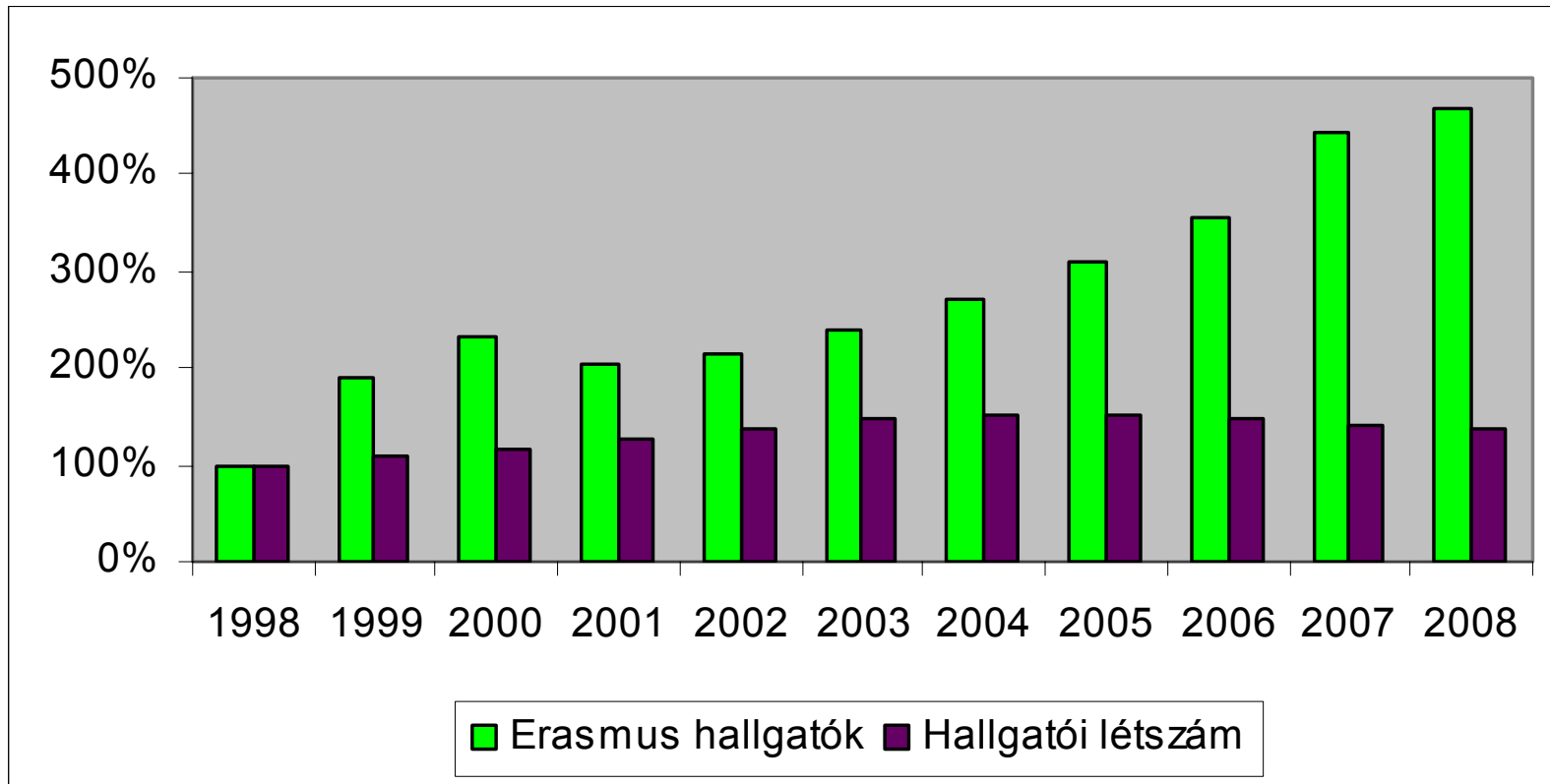

Magyar Erasmus hallgatók száma 1998/99 és 2006/07 között

- 2006/2007-ig 18000 kiutazó
- 2007/2008 több, mint 3800!

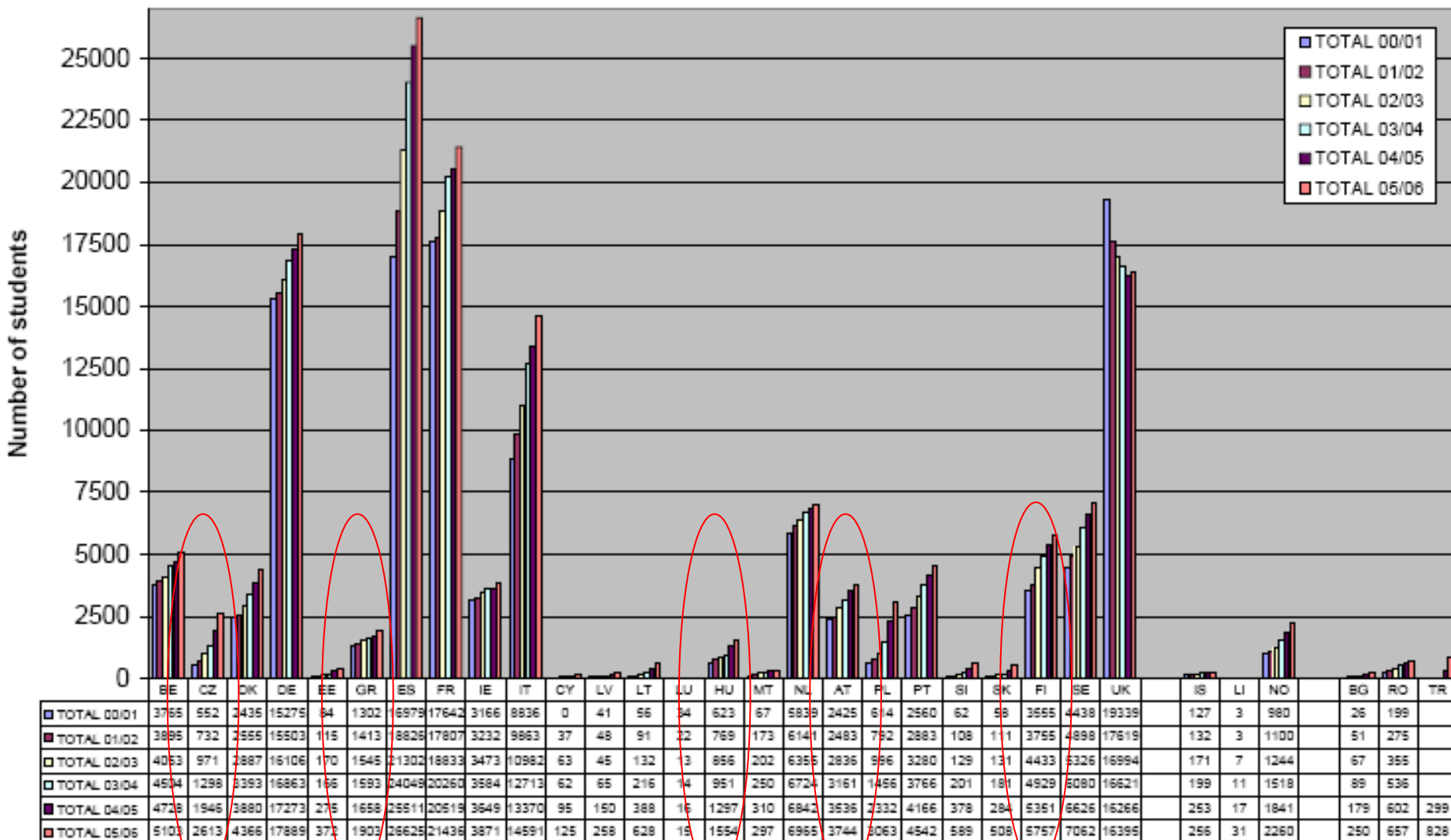
Erasmus hallgatók és hallgatói létszám M.o-on

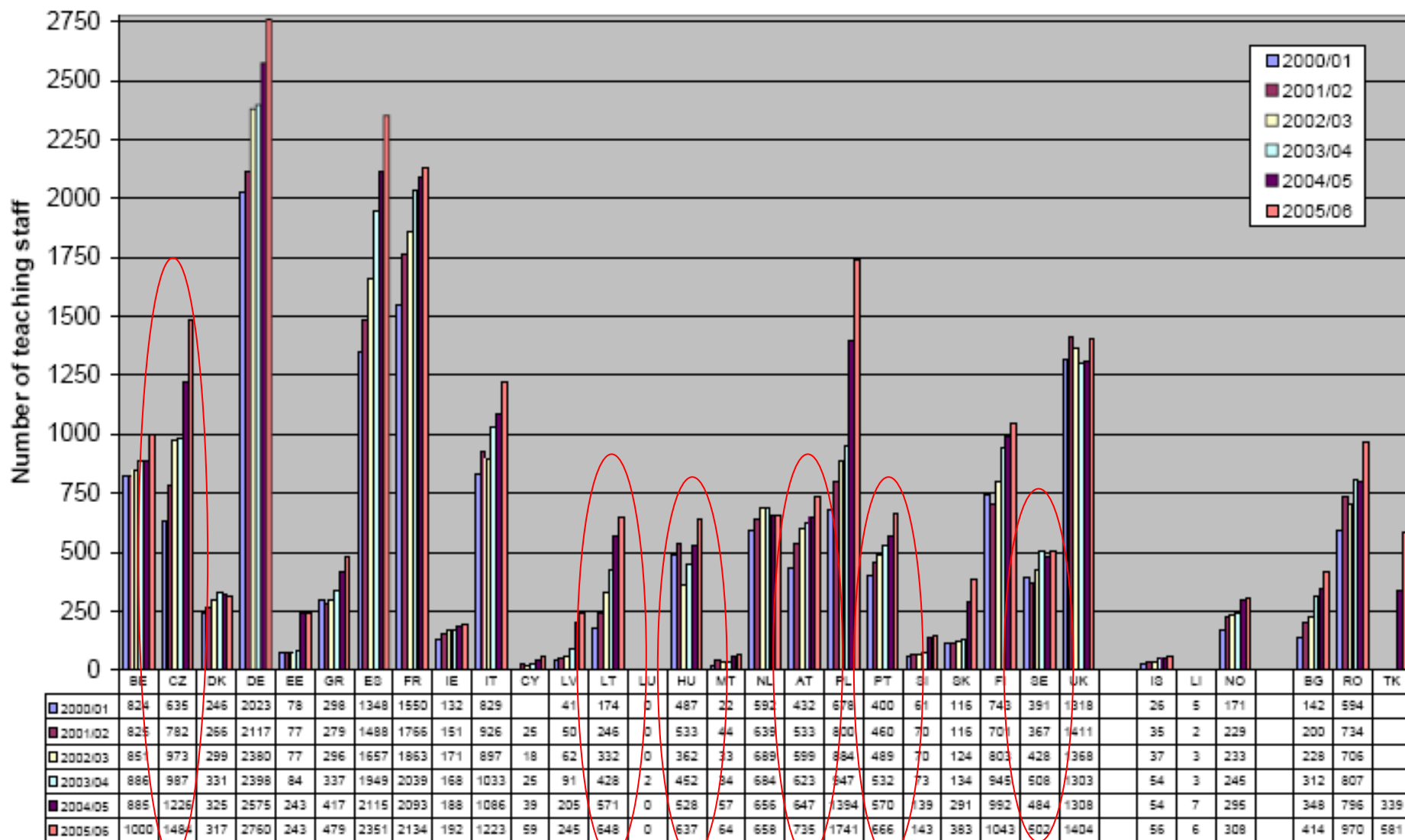
Kezdeti (?!) problémák

- Kötött tantervek – mobilitás helye?
- „Ugyanazt semmi mást” doktrína
– a mobilitás hozzáadott értéke a különbség!
- Pénzügyi problémák...
- Szervezeti háttér – nemzetközi irodák

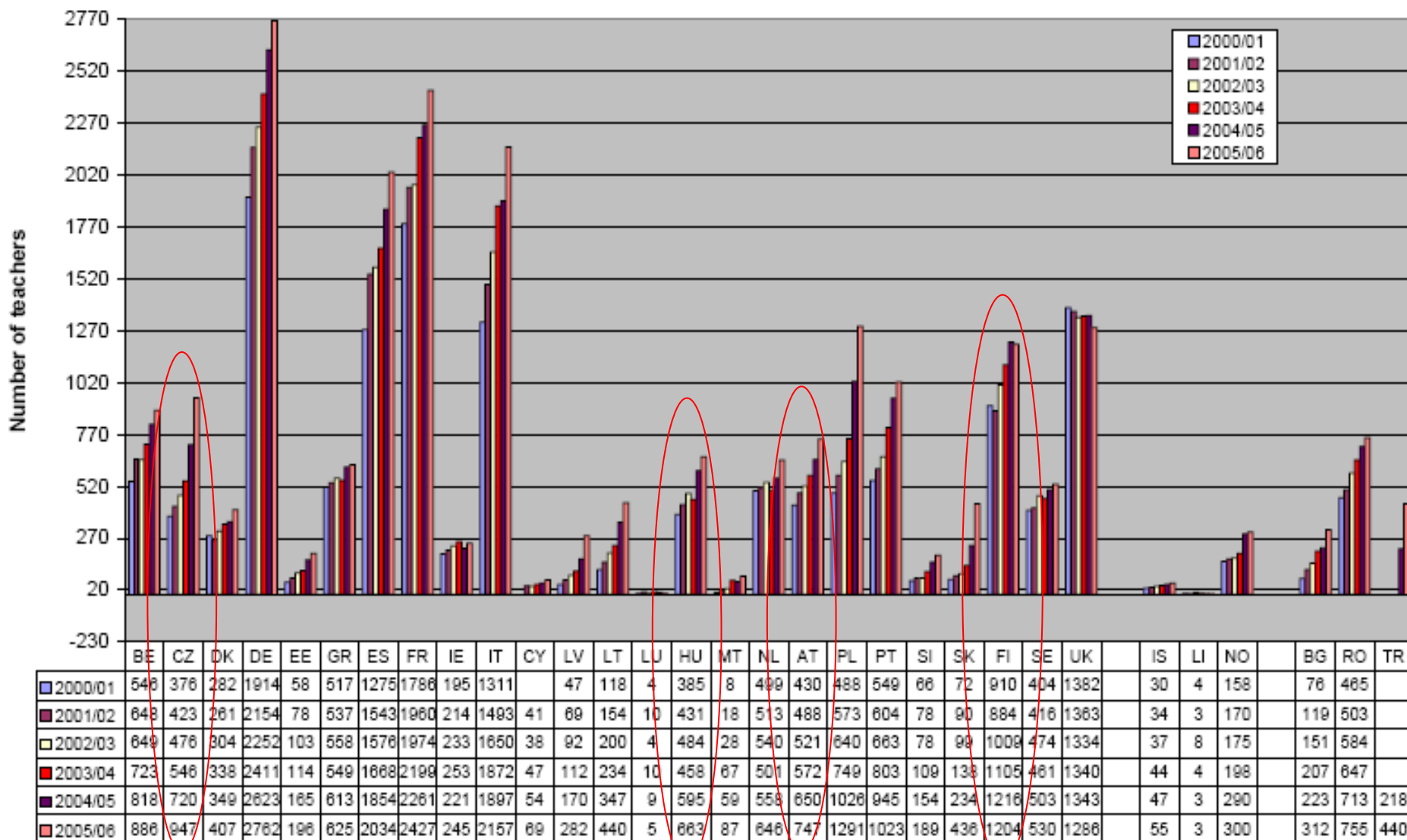
Incoming Erasmus students EUR31, 2000/01-2005/06

Outgoing Erasmus teachers from EUR31, 2000/01-2005/06

Incoming teachers EUR31, 2000/01-2005/06

Outgoing Erasmus Student Mobility by Institution in 2005/2006

Top 100	Country	Home Institution Name	Outgoing
1	E	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	1364
2	I	UNIVERSITA DI BOLOGNA	1311
3	E	UNIVERSIDAD DE GRANADA	1171
4	E	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE VALENCIA	1102
5	E	UNIVERSITAT DE VALENCIA	1067
6	CZ	UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE	958
7	A	UNIVERSITÄT WIEN	844
8	E	UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE MADRID	825
9	I	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI ROMA 'LA SAPIENZA'	819
10	E	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	807
11	E	UNIVERSITAT POLITECNICA DE CATALUNA	801
12	PL	UNIwersytet Warszawski	793
13	E	UNIVERSITAT AUTÓNOMA DE BARCELONA	767
14	E	UNIVERSITAT DE BARCELONA	746
15	E	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE MADRID	746
16	E	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	694
17	E	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	685
18	I	UNIVERSITA' DEGLI STUDI DI PADOVA	685
19	D	JOHANNES-GUTENBERG-UNIVERSITÄT MAINZ	681
20	SI	UNIVERZA V LJUBLJANI	664
21	E	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO	659
22	PL	UNIwersytet Jagiellonski	646
23	D	HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN	641
24	PL	UNIwersytet im. Adama Mickiewicza	619
25	PL	UNIwersytet Lodzki	618
26	PL	UNIwersytet Wrocławski	617
27	PL	UNIwersytet Warszawski	616
28	PL	UNIwersytet Warszawski	615
29	PL	UNIwersytet Warszawski	614
30	PL	UNIwersytet Warszawski	613
31	PL	UNIwersytet Warszawski	612
32	PL	UNIwersytet Warszawski	611
33	PL	UNIwersytet Warszawski	610
34	PL	UNIwersytet Warszawski	609
35	PL	UNIwersytet Warszawski	608
36	PL	UNIwersytet Warszawski	607
37	PL	UNIwersytet Warszawski	606
38	PL	UNIwersytet Warszawski	605
39	PL	UNIwersytet Warszawski	604
40	PL	UNIwersytet Warszawski	603
41	PL	UNIwersytet Warszawski	602
42	PL	UNIwersytet Warszawski	601
43	PL	UNIwersytet Warszawski	600
44	PL	UNIwersytet Warszawski	599
45	PL	UNIwersytet Warszawski	598
46	PL	UNIwersytet Warszawski	597
47	PL	UNIwersytet Warszawski	596
48	PL	UNIwersytet Warszawski	595
49	PL	UNIwersytet Warszawski	594
50	PL	UNIwersytet Warszawski	593
51	PL	UNIwersytet Warszawski	592
52	PL	UNIwersytet Warszawski	591
53	PL	UNIwersytet Warszawski	590
54	PL	UNIwersytet Warszawski	589
55	PL	UNIwersytet Warszawski	588
56	PL	UNIwersytet Warszawski	587
57	PL	UNIwersytet Warszawski	586
58	PL	UNIwersytet Warszawski	585
59	PL	UNIwersytet Warszawski	584
60	PL	UNIwersytet Warszawski	583
61	PL	UNIwersytet Warszawski	582
62	PL	UNIwersytet Warszawski	581
63	PL	UNIwersytet Warszawski	580
64	PL	UNIwersytet Warszawski	579
65	PL	UNIwersytet Warszawski	578
66	PL	UNIwersytet Warszawski	577
67	PL	UNIwersytet Warszawski	576
68	PL	UNIwersytet Warszawski	575
69	PL	UNIwersytet Warszawski	574
70	PL	UNIwersytet Warszawski	573
71	PL	UNIwersytet Warszawski	572
72	PL	UNIwersytet Warszawski	571
73	PL	UNIwersytet Warszawski	570
74	PL	UNIwersytet Warszawski	569
75	PL	UNIwersytet Warszawski	568
76	PL	UNIwersytet Warszawski	567
77	PL	UNIwersytet Warszawski	566
78	PL	UNIwersytet Warszawski	565
79	PL	UNIwersytet Warszawski	564
80	PL	UNIwersytet Warszawski	563
81	PL	UNIwersytet Warszawski	562
82	PL	UNIwersytet Warszawski	561
83	E	UNIVERSIDAD DE DEUSTO	342
84	F	UNIVERSITE DE BOURGOGNE - DIJON	341
85	HU	EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM	340
86	P	UNIVERSIDADE TECNICA DE LISBOA	339
87	E	UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA	339
88	PL	UNIwersytet Lodzki	338
89	PL	UNIwersytet Lodzki	337
90	PL	UNIwersytet Lodzki	336
91	PL	UNIwersytet Lodzki	335
92	PL	UNIwersytet Lodzki	334
93	PL	UNIwersytet Lodzki	333
94	PL	UNIwersytet Lodzki	332
95	PL	UNIwersytet Lodzki	331
96	PL	UNIwersytet Lodzki	330
97	PL	UNIwersytet Lodzki	329
98	PL	UNIwersytet Lodzki	328
99	PL	UNIwersytet Lodzki	327
100	PL	UNIwersytet Lodzki	326

Incoming Erasmus Student Mobility by Institution in 2005/2006

Top 100	Country	Host Institution Name	Incoming
1	E	UNIVERSIDAD DE GRANADA	1735
2	E	UNIVERSITAT DE VALENCIA	1571
3	E	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	1522
4	E	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE VALENCIA	1498
5	I	UNIVERSITA DI BOLOGNA	1348
6	E	UNIVERSITAT DE BARCELONA	1202
7	E	UNIVERSITAT AUTÓNOMA DE BARCELONA	1186
8	E	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	1182
9	E	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	1160
10	I	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI FIRENZE	982
11	I	UNIVERSITA DEGLI STUDI DI ROMA 'LA SAPIENZA'	912
12	E	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	889
13	D	HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN	876
14	S	LUNDS UNIVERSITET	830
15	E	UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE MADRID	828
16	E	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	823
17	CZ	UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE	742
18	E	UNIVERSITAT POLITECNICA DE CATALUNA	740
19	B	KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN	738
20	E	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	723
21	D	FREIE UNIVERSITÄT BERLIN	699
22	A	UNIVERSITÄT WIEN	696
23	B	UNIVERSITEIT GENT	605

Outgoing Erasmus Teacher Mobility by Institution in 2005/2006

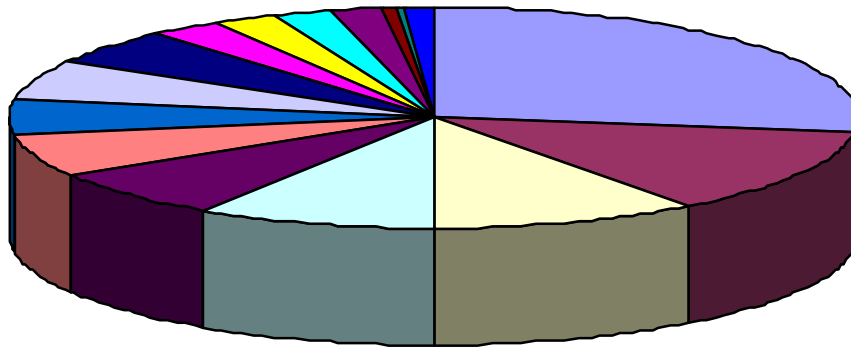
Top 100	Country	Home Institution Name	Outgoing
1	E	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	197
2	CZ	UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE	164
3	E	UNIVERSIDAD DE GRANADA	150
4	CZ	OSTRAVSKA UNIVERZITA	144
5	E	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	133
6	CZ	VYSOKÉ UCENÍ TECHNICKE V BRNE	123
7	B	KATHOLIEKE HOGESCHOOL ZUID-WEST-VLAANDEREN	119
8	GR	ARISTOTELEIO PANEPISTIMIO THESSALONIKIS	116
9	D	HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN	113
10	LT	VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS (VGTU)	106
11	PL	UNIwersytet Warszawski	105
12	E	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	105
13	E	UNIVERSITAT AUTÓNOMA DE BARCELONA	103
14	HU	SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM	101
15	CZ	UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI	99
16	E	UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA	96
17	CZ	ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE	95
18	RO	UNIVERSITATEA DIN ORADEA	93
19	RO	UNIVERSITATEA "POLITEHNICA" DIN BUCURESTI (UPB)	92
20	E	UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA	91
21	E	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	90
22	RO	UNIVERSITATEA "ALEXANDRU IOAN CUZA"	89
23	PL	POLITECHNIKA GDANSKA	86
24	HU	EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM	86
25	PL	UNIwersytet Wrocławski	83
26	CZ	UNIVERZITA JANA EVANGELISTY ŠKODNY NEVĚSTNÁ	81
53	PL	UNIwersytet Jagielloński	59
54	HU	DEBRECENI EGYETEM	59
55	RO	UNIVERSITATEA TEHNICA "GHEORGHE ASACHI" DIN IASI	58
92	E	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	40
93	HU	PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM	46
94	SF	TURUN AMMATTIKORKEAKOULU - ÅBO YRKESHÖGSKOLA	46

Incoming Erasmus Teacher Mobility by Institution in 2005/2006

Top 100	Country	Host Institution Name	Incoming
1	I	UNIVERSITÀ DI BOLOGNA	200
2	CZ	UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE	192
3	E	UNIVERSIDAD DE GRANADA	128
4	I	UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI FIRENZE	126
5	I	UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI ROMA 'LA SAPIENZA'	122
6	SI	UNIVERZA V LJUBLJANI	122
7	RO	UNIVERSITATEA "BABES-BOLYAI" DIN CLUJ-NAPOCA	121
8	GR	ARISTOTELEIO PANEPISTIMIO THESSALONIKIS	112
9	D	HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN	108
10	B	UNIVERSITEIT GENT	103
11	E	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	100
12	SF	HELSINGIN YLIOPISTO	96
13	HU	SZEGEDI TUDOMANYEGYETEM	95
14	P	UNIVERSIDADE DE COIMBRA	95
15	PL	UNIwersytet Warszawski	91
16	P	UNIVERSIDADE DO PORTO	89
17	CZ	VYSOKÉ UCENÍ TECHNICKÉ V BRNE	88
18	MT	UNIVERSITA TA MALTA	85
19	E	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	85
20	HU	EÖTVÖS LORAND TUDOMANYEGYETEM	81
21	SF	TAMPEREEN YLIOPISTO	80
22	PL	UNIwersytet Wrocławski	79
23	PL	UNIwersytet Jagielloński	78
24	PL	UNIwersytet Łódzki	77
25	PL	UNIwersytet Gdański	76
26	PL	UNIwersytet Wrocławski	75
27	PL	UNIwersytet Wrocławski	74
28	PL	UNIwersytet Wrocławski	73
29	PL	UNIwersytet Wrocławski	72
30	PL	UNIwersytet Wrocławski	71
31	PL	UNIwersytet Wrocławski	70
32	PL	UNIwersytet Wrocławski	69
33	PL	UNIwersytet Wrocławski	68
34	PL	UNIwersytet Wrocławski	67
35	PL	UNIwersytet Wrocławski	66
36	PL	UNIwersytet Wrocławski	65
37	PL	UNIwersytet Wrocławski	64
38	PL	UNIwersytet Wrocławski	63
39	PL	UNIwersytet Wrocławski	62
40	PL	UNIwersytet Wrocławski	61
41	PL	UNIwersytet Wrocławski	60
42	PL	UNIwersytet Wrocławski	59
43	PL	UNIwersytet Wrocławski	58
44	PL	UNIwersytet Wrocławski	57
45	PL	UNIwersytet Wrocławski	56
46	PL	UNIwersytet Wrocławski	55
47	PL	UNIwersytet Wrocławski	54
48	PL	UNIwersytet Wrocławski	53
49	PL	UNIwersytet Wrocławski	52
50	PL	UNIwersytet Wrocławski	51
51	PL	UNIwersytet Wrocławski	50
52	PL	UNIwersytet Wrocławski	49
53	PL	UNIwersytet Wrocławski	48
54	PL	UNIwersytet Wrocławski	47
55	PL	UNIwersytet Wrocławski	46
56	PL	UNIwersytet Wrocławski	45
57	PL	UNIwersytet Wrocławski	44
58	PL	UNIwersytet Wrocławski	43
59	PL	UNIwersytet Wrocławski	42
60	PL	UNIwersytet Wrocławski	41
61	PL	UNIwersytet Wrocławski	40
62	PL	UNIwersytet Wrocławski	39
63	PL	UNIwersytet Wrocławski	38
64	PL	UNIwersytet Wrocławski	37
65	PL	UNIwersytet Wrocławski	36
66	PL	UNIwersytet Wrocławski	35
67	PL	UNIwersytet Wrocławski	34
68	PL	UNIwersytet Łódzki	53
69	HU	DEBRECENI EGYETEM	52
70	SF	TAMPEREEN YLIOPISTO	52
71	CZ	ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	51

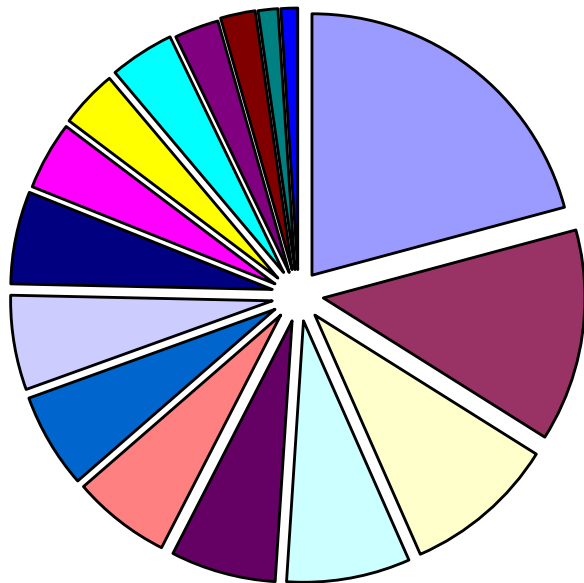
Legnépszerűbb országok

- Németország
- Franciaország
- Olaszország
- Finnország
- Hollandia
- Egyesült Királyság
- Spanyolország
- Ausztria
- Belgium
- Svédország
- Dánia
- Görögország
- Portugália
- Norvégia
- Írország
- Egyéb

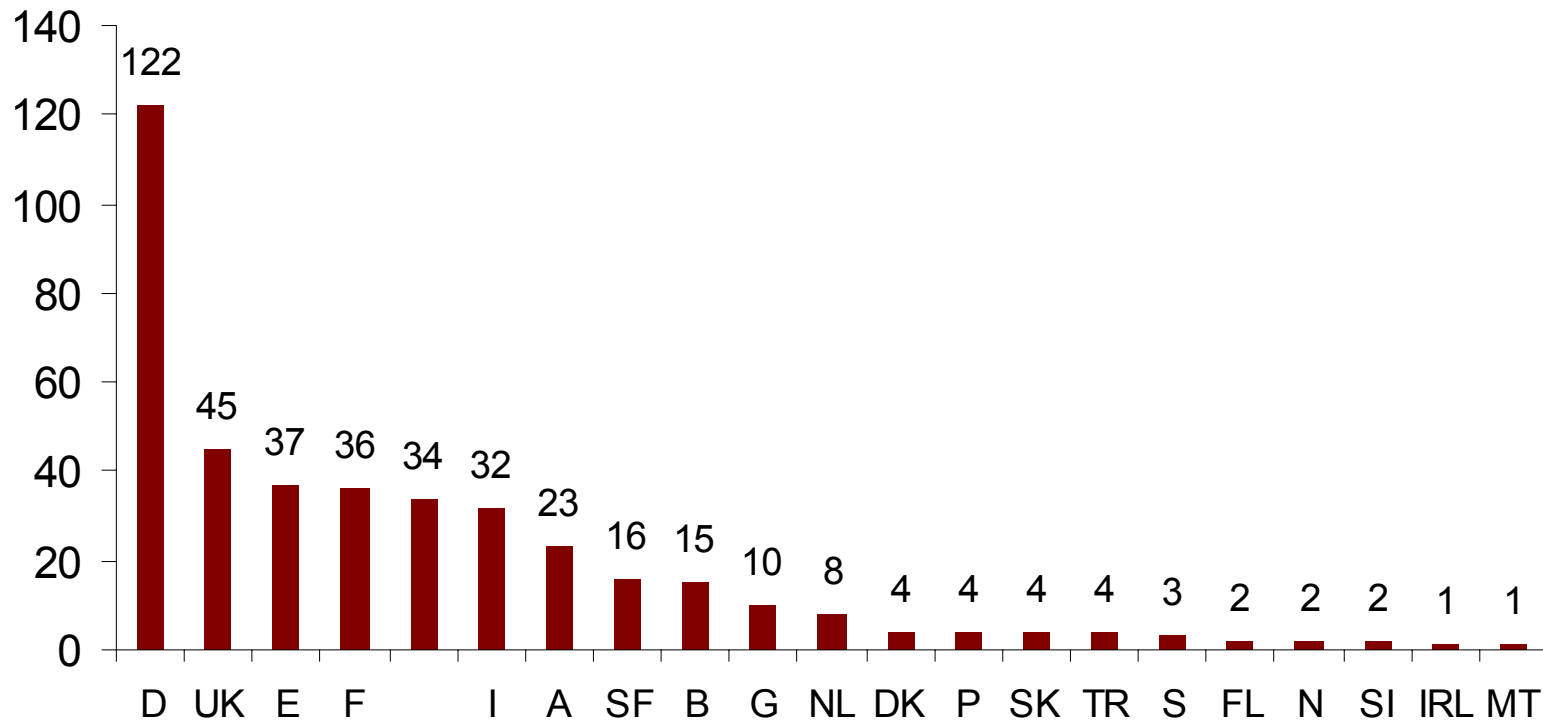
Legnépszerűbb szakterületek

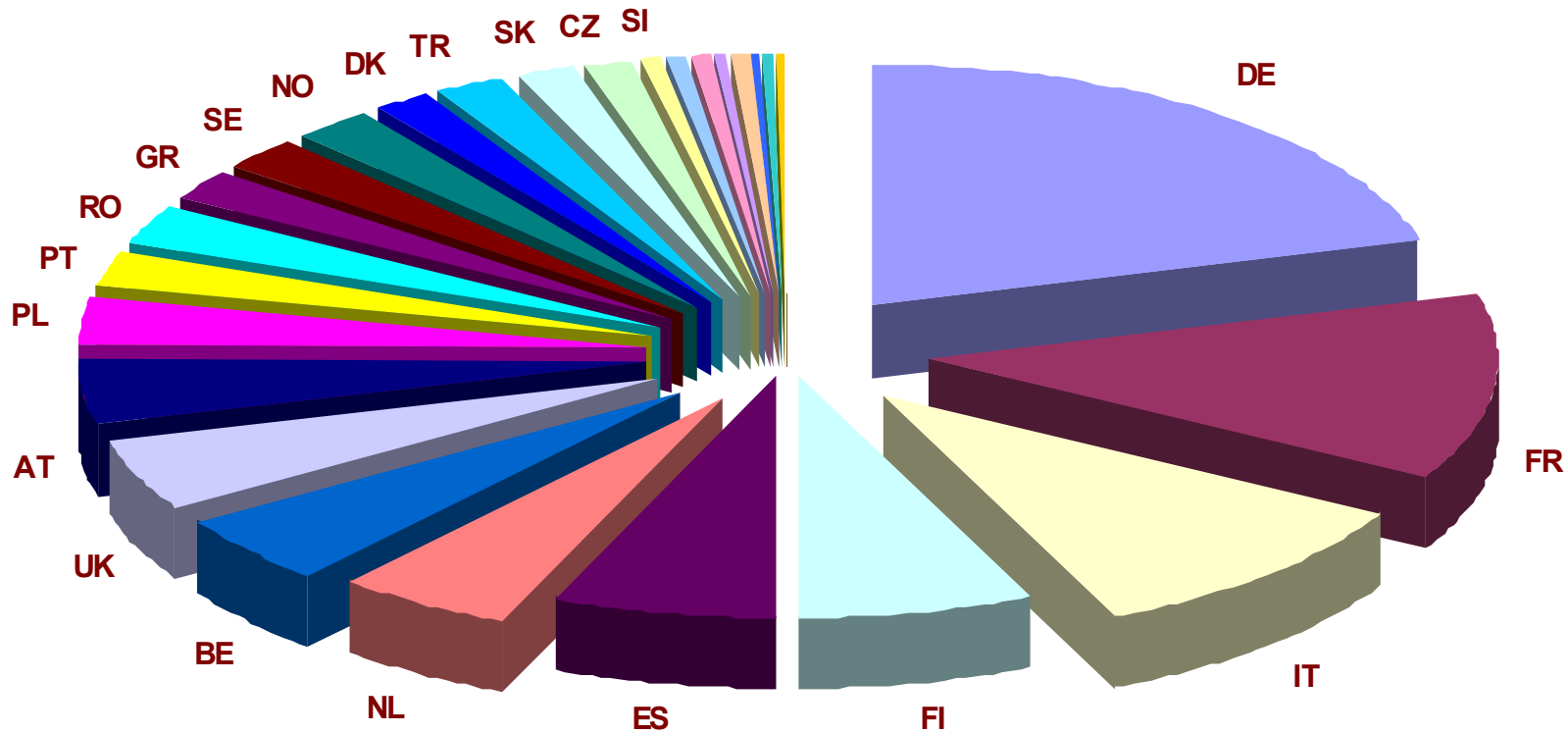
- Üzlet- és menedzsmenttudományok
- Nyelvek és filológiai tudományok
- Társadalomtudományok
- Műszaki tudományok, technológiák
- Jog
- Oktatás, tanárképzés
- Orvostudományok
- Művészet és tervezés
- Mezőgazdasági tudományok
- Bölcseztudományok
- Matematika, informatika
- Építészet, város és területtervezés
- Földrajz, földtan
- Természettudományok
- Más tanulmányterületek
- Kommunikáció, informatikai tudományok

Szakmai gyakorlatok célország szerint 2007/2008

Kétoldalú megállapodások

Kezdeti elvárások

- Átlátható pályázati és pénzügyi folyamatok
- Külföldi tanulmányok elismerése
- Intézményen belüli együttműködés javítása
- Mobilitási és marketing stratégiák kialakítása
- Minőségre és egyszerűsége törekvés

Rendszerszintű változások

- Extenzív periódus: mélyreható intézményi változások
- Koordinátori hálózat
- Új pályázati kultúra kialakulása
 - hívószó: az EU...
- Kétoldalú kapcsolatok
- Erasmus filozófia a felsőoktatási kultúra része lett
 - (ismét)

Rendszerszintű változások

- Kapcsolatok minősége felé fordulás
- Pénzügyi megfontolások
- Növekvő számú idegennyelvű kurzus
- Nemzetközi munka professzionalizálódása
 - aki kimarad, az lemarad...
- Hallgató központúság

Kb. 13000 beutazó hallgató / év (1700 Erasmus)

Erasmus beutazó – kiutazó arány 1:2 hallgatók és 1:1
oktatók

Mobilitási esélyek

- A hallgatók 87%-a rendelkezett testvérrel
- 51%-nak több testvére is van
- A kiutazók 82%-a volt az első a családban, aki külföldre utazhatott tanulni (Magyarországon is!)
- A magyar Erasmus hallgatók között a legalább egy testvérrel rendelkező hallgatók aránya 90.4 %

Eredmények - szülők

- A hallgatók 58%-ának legalább egyik szülője diplomás
- 35% esetében mindkét szülő diplomás
Ezen belül:
Magyarország 52,6 % !
 - Bulgária, Dánia és Norvégia esetében is több mint 50%

Eredmények - képzettség

- 2/3 egyik szülője magasan képzett és magas társadalmi beosztással bír
- 29% esetében mindkét szülő ilyen jellegű munkakörökben dolgozik!
- Magasabb arányok: HU, BG, NO, PT, SK, SI, SE, UK (38% felett)
- Magyarország: 45,1% mindkét szülő magas képzettséget igénylő munkakört tölt be!

Eredmények - jövedelem

- 48% állítása szerint átlagos, 31% szerint átlagosnál magasabb, 6% szerint jelentős
- 14% - az átlagosnál alacsonyabb a háztartás jövedelmi szintje
- Magyarországon nagyjából az európai trendek:
 - 5,5% kiemelkedően magas
 - 28% átlag feletti
 - 49,8% átlagos
 - 14,6% átlag alatti
 - 1,9% jóval átlag alatti

Szóval az esélyek

- Magasan képzett (de nem feltétlenül magas beosztásokban dolgozó) szülők gyermekei
- Az Erasmus hallgatók szülei még a felsőoktatáson belül is a legjobban képzett szülői háttérrel rendelkeznek
- Sokan nem is mernek belevágni a pályázatba
- Férfiak és gyermekkel rendelkező hallgatók kevésbé pályáznak
- Összességében még mindig jelentős szociális és társadalmi akadályok léteznek a részvétel előtt

És amiről (még nem?) beszélnek...

REPORT OF THE HIGH LEVEL EXPERT FORUM ON MOBILITY

Making learning mobility an opportunity for all (2008. július)

- **A tanulási célú mobilitásnak természetessé kellene válnia**
- A megvalósítás az EU és nemzeti költségvetési politikákban is hangsúlyeltolódásokat igényel
- **A mobilitásnak mint módszernek kulcsszerepe van és lesz a jövő társadalmában**
- A virtuális mobilitás kiemelt szerepet kap

Pénzügyi perspektívák : 2009-ben a mobilitási szempontoknak előtérbe kell kerülniük és a strukturális politikákban is meg kell jelennie a mobilitási dimenzióknak

Üzenetek...

- Mobilitás \Rightarrow európai identitás \Rightarrow európai munkaerőpiaci mobilitás
 - *Tényleg? – Fenntartható cél?*
- Üzleti világ és az oktatási szektor között legyen valamiféle átjárhatóság
- Az európai és nemzeti finanszírozási rendszerek – érdekelttség kialakítása

Üzenetek...

- Mobilitási lehetőség anyagiaktól függetlenül mindenkinek
 - Utópia?
- Mobilitási a felsőoktatásban: évi 450000 Erasmus hallgató mobilitása 2012-ben
 - Ma még az évi 375000 is kérdéses
- 2015-re 900000 hallgató,
 - Pályázó hallgató és kapacitás ?

Kérdések

Mobilitási paradoxon: az információs társadalom kialakulása

- Fizikai mobilitás kontra információs szupersztrádák

Munkaerőpiac ? Tőke, ipar – munkaerő viszonya

- Egyéni fizikai mobilitás minden előnye mellett drága
- Terheli a környezetet és az ipari társadalom korára jellemző

Mit is akarunk érteni valójában a mobilis Európán?

Fenntartható és modern utat értünk alatta?

erasmus
1987 - 2007

Köszönöm a figyelmet!

Bokodi Szabolcs
Erasmus koordinátor

Tempus Közalapítvány

✉ szabolcs.bokodi@tpf.hu